

Panamsko-Pacifická výstava.

Panamsko-Pacifická výstava, kterou oslaveno dohotovení průplavu spojujícího dva oceány, a jejíž brány otevřeny byly 20. února, představuje na penězích vynaložených \$50,000,000. Nikdy ve světě nebylo historicky výstavy tak kolosální a zároveň úplné ve všech podrobnostech. San Francisco samo věnovalo \$12,500,000; stát California přispěl \$5,000,000 a osmatiset okresů ve státě vynaložilo \$3,000,000 na svá oddělení.

Cizí budovy a výstavy představují vynaložené \$10,000,000, státní budovy a výstavy dalších \$10,000,000 a kapitál vynaložený na zábavné podniky opět \$10,000,000.

Jaká suma byla spotřebována 60,000 vystavovatelů, nebylo spočítáno, ba ani odhadnuto. Toto jest počet vystavovatelů — číselce ohromující. Jiný konkrétní fakt, který poslouží k učinění si pojmů o ohromnosti výstavy více než mnoho slov, jest tento: Jest sedmatiset mil průchodů čili uliček jenom v jedné části hlavních výstavních paláců. Kdo by se chtěl všude zastavit a všecko si prohlédnouti, potřeboval by k tomu jedenatiset dnů po dvanácti hodinách každý.

A v těchto pochůzkách nebyly zahrnuty národní a státní budovy, zábavní pásmo, výstava dobytka aniž stadiem.

Toto jest příčina, proč výstava bude trvat deset měsíců. V této době, od 20. února do 4. prosince — od zimy do zimy, jak říkají v San Francisku — každému poskytnuta bude příležitost navštívit výstavu, kdy se mu to nejvíce hodí.

Na výstavě v San Francisku, mimo jiné zajímavosti, jest ta největší dřevěná budova pod jednou střechou na světě, palác Strojnic. Má 968 stop na délku a 268 stop na šířku. Půl druhé míle říms bylo spotřebováno na okrasu této budovy. Čtyři kary hřebíků a 15 set tun ocelových šroubů bylo použito na její stavbě. Zde Lincoln Beachey podnikl první vzlet pod střechou v historii aviatiky.

Jest to v plném smyslu toho slova současná výstava. Žádný předmět nebude oprávněn k odměně, leč když vznikl nebo byl vyroben od st. louiské výstavy, před desítky roky. Tudiž Panamsko-Pacifická výstava bude představovat desítky let v pokroku světa — desítky let, jež znamenalo pro lidstvo více, nežli dříve celá staletí.

Výstaviště jest na břehu zálivu San Franciska. Na druhé straně jednoho z nejkrásnějších přístavů na světě, zdvihají se úbočí Marinská a řetěz pobřežního pohoří, s majestátním temenem Mount Tamalpais prorážejícím mraky. V pozadí chráněného údolí, v němž budovy postaveny, Presidio Heights, kde ti nejobhatší lidé města mají své paláce.

Přes 400 soukromých domů, krámu a jiných staveb bylo koupeno přímo výstavou a srovnáno se zemí. Na sta akrů močálovitě půdy vysušeno a navezeno, velká mořská zeď zbudována a přístav pro yachtu vytvořen. Vodární a požární systém jest triumfem inženýrství.

Výstava, ve svém půdorysu, ve své architektuře, v zabarvení a sochařství jest ideálním městem z říše snů, k jehož vytvoření povolání byli věhlasní muži z celého světa.

Jaký jest dojem, který očekává návštěvníka na výstavě? Co vezme si s sebou? Jak bude odměněn za výlohy a čas spojený s cestou do San Franciska?

Panamsko-Pacifickou mezinárodní výstavou jest oslaveno dohotovení Panamského průplavu, spojení Atlantiku s Pacifikem, setu celých staletí. Zrovna jako událost, kterou oslavuje, jest divem moderního světa, tak i tato oslava sama jest moderním divem oslav.

V povrchových rozměrech výstaviště jest avé a půl míle dlouhé a půl míle široké. Na této rozloze jest přibližně 250 budov. Hlavní krajinné efekty jsou zastoupeny v Jižních Zahradách, do nichž brány hlavního vchodu vedou a v Severních Zahradách podél břehu zálivu San Franciska.

Návěštní výstavy, na kterých lze spatřiti díla vedoucí k průvodu vzhledu za vystavištěm, nejdříve shlédne město hrajících ba-

rev v báních, věžích, střechách a zahradách. Zdáli je to v noci, objeví se mu pohled jako scéná z Arabských nocí a pohádkových krajů. Slova nedovedou vystihnouti efekt těchto světel, vesměs ukrytých oku, ale tak umělecky sestavených, že celé vystaviště a okolní hory koupají se v měkké, mnohobarevné záři duhových odstínů.

Vejdete-li hlavní branou ze Scott ulice, Věž Klenotů, 435 stop ve výšce, upoutá oko 500 stop přes jezírka, fontány, sochy, palmy a koberec bohatých květů a zelených trávníků Jižních Zahrad. Věž tvoří obloukovitou bránu, již vejдете do Dvora Všehomíru. Na každé straně Věže, k východu a západu táhnou se facády čtyř výstavních paláců z hlavní skupiny osmi. Tyto jsou, první na pravo od Věže, palác Průmyslu a následující, oddělený květinovým záhonem, s italskými věžemi, palác Růžných Výrobků.

Bezprostředně na levo od Věže jest palác Vzdělávacích Věd a vedle něho, oddělený palmovým stromořadím opět s dvěma vysokými italskými věžemi při vchodu, jest palác Školství.

Jižní Zahrady táhnou se po celém průběhu těchto paláců. Boulevard mezi Zahradami a pavlačemi a schodišti k palácům jest Alej Palem.

Na pravo, když vkročíte branou a při východním konci zahrad, jest Festival Hall, majestátní budova s ohromnými varhanami. Toto bude středisko hudební, pěvecké a divadelní činnosti a v prostorném auditoriu konány budou kongresy a konference, které nebudou používatí obecního auditoria, jež nalézá se v San Francisku.

Na levo čili na západním konci Zahrad jest palác Zahradnictví a Květinářství s velkou skleněnou bání 152 stopy v průměru. Zde bude ta nejobhatší a nejzajímavější výstava z tohoto oboru, jaká kdy uspořádána byla na kterékoliv výstavě. Bání jest kopii bání na mešité sultána Ahmeda I. v Cařihradě. Hlavní rysy architektury jsou francouzská renaissance z osmnáctého století. Palác tento stál \$341,000.

Vejdeme-li pak do Jižních Zahrad a vstoupíme pod Věž Klenotů do Dvora Všehomíru, vidíme, že jest zde osm výstavních paláců v jedné skupině, s Dvozem Všehomíru jako ohniskem nejenom této skupiny, nýbrž celé výstavy.

Hledíme-li přímo vpřed, spatříme Pilíř Pokroku, 160 stop ve výšce, který jest jaksi protějškem Věže Klenotů. Pilíř ozdoben jest symbolickými postavami pokroku a nahoře trní heroická postava "Dobrodružného Lučištníka", mířícího šípem svým dále ještě přes vody zálivu San Franciska k severu.

Dvůr Všehomíru jest v rozměru 500 při 500 stopách a může tam usadnouti 7,000 lidí. Kráčíme-li dále Dvozem Všehomíru, spatříme palác Zemědělství a vedle něho, oddělený širokým sloupořadím, jest palác Potravních výrobků.

Na levo, postavíme-li se zády k Pilíři Pokroku a zálivu, jest palác Dopravnictví a vedle něho palác Dolů a Hutnictví. Když jsme si prohlédli všechny hlavní výstavní paláce, pozornost naši upoutají dvě mohutné fontány se svými trůnícími pilíři, jeden z nich Pilíř vycházejícího slunce, druhý Pilíř zapadajícího slunce — první znázorněny mužskou postavou vyjadřující svůžest a vzrušení mládí a jitra, druhé divočinou postavou s hlavou poněkud sklopenou jako by ve spánku. Mimo to jest tu symbolická skupina národů východu a podobná skupina národů západu.

Obrátí-li návštěvník kroky své k východu, přijde po krátké procházce do Dvora Hojnosti, jenž rovněž nalézá se v souborné skupině osmi hlavních výstavních paláců.

Kdyby se obrátil k západu, pod obloukem Zapadajícího Slunce, očíti by se ve Dvoze čtvero ročních časů. Na všech těchto dvozech jsou sochy od světových mistrů a rovněž malby na stěnách, fontány, krajinné efekty, sloupořadí, atd., jsou díla mužů, jejich jména mají slavnou pověst po celém světě.

Tato celá skupina osmi budov s prostornými dvozy jest ohraničena čtyřmi velkými alejemi; alejí palm na jihu, alejí pokroku na

východě, esplanádou na severu a alejí administrací na západě.

Na východ od této skupiny, přes třídu Pokroku, jest mohutný palác Strojnic. Na západ od skupiny, přes třídu Administrací, jest palác Krásných Umění, jehož 1100 stop velkého sloupořadí vroubí břehy laguny.

Podél severního pobřeží zálivu jsou Severní Zahrady, Marina, což jest promenáda vyhlížející na záliv a přístav pro yachtu.

Celkem jest tu jedenáct velikých výstavních paláců, jež spolu s Festival Hall představují dvánáct mohutných staveb v ústředním stavitelském plánu výstavy. Povšechně řečeno, jsou tři hlavní skupiny. Výstavní paláce tvoří jednu ústřední skupinu, pavilony národů a budovy států tvoří jinou, kryjící západní rozlohu výstaviště a zábavní pásmo zaujímá třetí, na rozloze východní.

Vedle čtyř hlavních tříd dělících výstavní paláce, jsou dva jiné boulevardy větší důležitosti. Jsou to avenue Věch Národů, která jest pokračováním směrem severozápadním avenue Palen a avenue Států. Celé vystaviště jest obklopeno úplnou sítí boulevardů.

Není jediného národa na světě, jenž nebude zastoupen nějakým způsobem. Mnohé budou zastoupeny nejenom ohromnými odděleními, nýbrž národními pavilony zřízenými velikým nákladem. Mezi úředně zastoupenými národy jsou následující:

Argentina, Rakousko, Austrálie, Bolívia, Canada, Cuba, Čína, Chile, Costa Rica, republika San Domingo, Dánsko, Ecuador, Francie, Řecko, Guatemala, Haiti, Honduras, Holandsko, Itálie, Japan, Liberia, Monako, Nicaragua, New Zealand, Newfoundland, Norsko, Persie, Panama, Peru, Portugalsko, Rumunsko, Švédsko, Španělsko, Salvador, Švýcarsko, Siam, Srbsko, Uruguay, Venezuela.

Kde národní vlády nepovolily peníze, oddělení uspořádána byla obchodními komorami, tak že zastoupení světových národů jest úplné.

Zábavní část čili Zone, na níž vynaloženo bylo kolem \$11,000,000, předěluje ještě prosulou chieagskou Midway a st. louiský Pike. Zde vládně ruč, veselost a smích, a kdo nabažil se prohlížeti výstavních paláců, najde zde osvětlení. Sto koncessionářů bylo pečlivě vybráno ze 7,000 žadatelů a byli vybráni takoví, o nichž výstavní správa nabyla přesvědčení, že nejenom jsou finančně zdatní a zodpovědní, ale že poskytnou obecnostvu plnou hodnotu za jeho peníze.

PŘES TISÍC RANĚNÝCH OŠETŘENO V SEMDI TÝDNECH.

(C. A. T. K.)

Vůdce americké slovnkové lékařské a ošetřovatelské výpravy do Srbska drem. Rudíšem Jičinským zaslána byla Česko-Americké Tiskové Kanceláři zpráva o činnosti lékařů, drů, Jičinského, Guči a Káry, ošetřovatelských sil paní Gučové, slečny Hampelové, p. Synáčka a K. Klepala za dobu od zahájení práce — v tentýž den, kdy výprava překročila hranice Srbska — do dne 31. prosince minulého roku.

SOCIALISTA V BEDESÁTÉMOTVRTÉM KONGRESU.

Photo by American Press Association.
Meyer Landaus z New Yorku je st. jediný socialista zvolený do šestáctého kongresu.

Jmenování lékařů ošetřili v inženýrských kasárnách v Děvčelzi ode dne 12. do 16. listopadu 205 raněných a nemocných, v nemocnici Grand ve Skopliji a v inženýrských kasárnách ode dne 16. listopadu do 31. prosince 525, z Bitoleje dopraveno bylo 282. Za tu dobu zemřelo vojínů jsooucích v ošetřování českých lékařů 63 — poměrně malý počet, uváž-li se, že nemocní a ranění jsou přiváženi většinou v povážlivém stavu. Lékaři tato provedli v oné době 261 vážnou operaci a větší počet lehčích operací. Mezi vážnými operacemi byly 3 trepanace (operace na mozkou s provrtáním lebeční kosti), 4 resece tibie (holenní kosti) — dva z operovaných zemřeli, — 10 snětí zachvácených údů odřato — dva z operovaných zemřeli — dále amputace, draináže, 156 zlomenin a rozbitin kostí atd.

Ve zprávě praví se, že výprava přivezla z Ameriky materiál, aparátů a obvazů v ceně 2737 dinárů.

56.000 Rakušanů i se dvěma úplnými vojenskými kapelami zajati Srby.

Úřední seznam zajatců a kořisti válečné, vydaný srbskou vojenskou správou za dobu od začátku války do vyklizení Bělehradu od Rakušanů, vykazuje: Plukovních praporů 4, důstojníků a lékařů 566, poddůstojníků a vojínů 55,906, úplné vojenské kapely 2, polních děl 192, dělových lafet 31, muničních kar k dělům 491, mitrailleur 36, pušek 70,000, polních pokladen 8, aeroplany 2, automobilů 5, vozů s pionýrským materiálem, kanti a pod. 4000, velikých sanitních vozů 37, polních pekáren 52, polních kuchyní 52, koní 4,000.

Celkem obnáší válečná kořist Srby, co by tvořilo na mužstvu s důstojnictvem, kavalerií, děly i válečným materiálem, čtyři celé divise.

ASSOCIACE CIZOJAZYČNÝCH ČASOPISŮ PRESIDENTU WILSONOVI.

V uznání činu presidenta Wilsona, který vetoval přístěhovaleckou předlohu s klanulí, týkající se vyloučení analfabetů ode břehů Spojených Států, svrchu zmíněná Asociace odevzdala presidentovi vkusně litografované a do stříbrného rámu zasazené dosvědčení jménem vydavatelů cizojazyčných časopisů, kteréž v překladu zní: "Vydavatelé cizojazyčných časopisů ve Spojených Státech, počtem 710, tvořící American Association of Foreign Language Newspapers, Inc., zaznamenávají tímto své vděčné schválení akce presidenta Woodrow Wilsona, jenž vetoval přístěhovaleckou osnovu zákona, přijatou nedávno kongresem Spojených Států a projevují mu hluboké uznání, s jakým milión jejich čtenářů pohlíží na odvahu a ducha spravedlnosti, jež přiměly jej k podobné akci. Kdo studoval oduševněle historii naší velké vlasti, nemůže pochybovati, že podivuhodný pokrok, jež tato učila v době o něco delší než jedno století, z malé skupiny několika kolonií ve veliký národ, jenž překonává svou energii, schopnostmi a morálními i industriálními rozměry voškeré národy světa, přiměly jej k podobné akci." (Pos. red. N. Y. L.: Neut. poschy, že přisl. výbory v uvedených místech utijou se věci a pomohou, jak toho nejvíce uznají potřebu. Adresa na dra. Jičinského je: Česko-americká lékařská družina ve Skopliji, Srbsko. Inženýrská kasárna, Červený krs.)

Podělán byl hlavně modrou politikou našich otců, kteří vítali k břehům své země všechny bratry z ostatních zemí, jež láska k svobodě a duch vpravdě lidského podnikání přiměly ku hledání lepší příležitosti, plnějšího života a širšího pole působení zde, což vše bylo jim upíráno v staré vlasti, jež spatřila jejich kolébku. Celá historie dokazuje, že nejen ti, kteří dovedli čísti a psát slovo "svoboda", jež osvětlovala stezku pokroku, dosáhli emancipace lidstva z poroby lidských utiskovatelů. Naopak, jak dějiny země naší hojně dokazují, byli vítězi těmi pro většinu lidu, kteří bojovali za svobodu napřed a pak teprve učili se čísti a psát. Pamětlivi jsou proto zápasů našich otců za neocenitelné vlastnictví, svobodu, kteréž zanechali nám ku potěšení a uchování, a to nejen pro nás a naše potomstvo, ale i pro všechny bratry, ať již jakéhokoliv plemene nebo jazyka, projadřujeme náš slab věrnosti vysokomyslnému náčelníku národa, presidentu Wilsonovi, kterýž sám jako skvělý zástupce amerického písemnictví, byl dosti spravedliv a odvážný, aby nedovolil existenci zákona, jenž dovozoval by těm, kdož dovedou přečísti slovo svoboda, odepřiti požehnaní její lidem, kteří to nedovedou. — Za Americkou jednotu cizojazyčných časopisů, Inc., Louis N. Hammerling, předseda; Don Stuart Momand, tajemník. — V New Yorku, 28. ledna 1915."

BÍDA MEZI ČESKÝMI ZAJATCI V SRBSKU.

(Zvláštní zpráva N. Y. Listů.)

Skopje, 6. února. — Máme zde mnoho českých zajatců a ačkoliv sebe více pomáháme, jak vůbec je to podle našich poměrů možno, přece jen nestacíme. Nemůžeme se kolikrát na bídu některých ani dívat. Někteří jsou bez jediného krejcaru a jak to vypadá s nimi, to si nedovedete ani představit. Je to strašné, když mnozí musejí trpět hlad a bídu a není tu nikoho, kdo by jim pomohl tolik, aby aspoň to nejnужnější bylo jim dáno. Již jsem psal, že samotní konsulové britský a italský přispěli ze své vlastní kapsy a obdarovali mnohé zajatce. Ti však to učinili na apel jiných a v tom vědomí, že Srby by chybělo, kdyby zajatcům dávali. Činili tedy tak spíše v zájmu svých spojenců. My však cítíme jinak. Víme, že jsou to přece naši krajané, kteří se schválně dali zajmout, aby se zbavili vojny a nemuseli střítet. Vypravovali nám toho dost a dost. Byl jsem požádán, když již pší do New Yorku, abych vypsál a spono částecne celou situaci a požádá za pomoe. Učinil by to dr. Jičinský, ale ten je tolik zaměstnán, že se celý den ani nezastaví a kolikrát i večery i noci musí nastavit. Nemá ani dost času napsat dopis. Proto si myslím, že je tam na vás v New Yorku, abyste o této věci učinili zmínku a appellovali na pomocné výbory jak v New Yorku tak v Chicagu. Peníze mohly by se poslat na dra. Jičinského, jenž by každý haléř kvitoval, jak je rozdělil, aby všecko dělo se spravedlivě a na pravém místě. Mohla by se snad učinit sbírka v jiných městech, poněvadž je třeba některým vojákům českým i prádla a kus toho chleba. Nedostanou mnoho, poněvadž není kde vzít a všecko je náramně drahé. Vykonal by se záslužný čin, kdyby bylo něco učiněno co nejdříveji. Promiňte, že se takto na vás obračeme, ale nevíme si věru rady a neucheme se jen tak na tu bídu dívat.

(Pos. red. N. Y. L.: Neut. poschy, že přisl. výbory v uvedených místech utijou se věci a pomohou, jak toho nejvíce uznají potřebu. Adresa na dra. Jičinského je: Česko-americká lékařská družina ve Skopliji, Srbsko. Inženýrská kasárna, Červený krs.)

Co Woodmen of the World koná pro Omahu?

Exponovaný v domě štábové v Omahu vyprodán. \$100,000.00
V Omahách již bankovní úkidy \$100,000.00
Na Omahské poště 6727 příjmy \$200,000.00
Vydává své peníze na ochranu své rodiny a této věci, vztahující domácí organizaci? \$100,000.00
Přihlášky k tomu jsou \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00

Pokladník HOSTINEC

— vlastní —
Frank Semerád
18. a William ulice, Omaha, Neb.
Výtečný mixér léžák, jakob i pro-
vo importovaná píseňská stěla na čer-
vu. Kuchleba vlna a sjeplný lha-
vy prodává i ve velkém. — Chatař
záruka stělo při ruce.

jde vhod, neboť hned vyklídí vnitřnosti a dá jim novou sílu. Odstraní rychle zácpu a všechny s ní spojené nepřijemnosti, plyny, fihání, vrhnutí, nechuť k jídlu, nepavost, nervosnost, nepěknou barvu obličeje. Zdraví lidé měli by občas vzíti nějakou dávku, by udrželi výkony těla v pořádku. Cena \$1.00. V lékárnách, Jos. Triner, veliko-vyrabitel léků, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago.
Údy, stížené revmatismem, Trinerův Líniment rychle přivede k sobě, učiní je opět ohebnými a silnými, pokud jest to možným. Jest výborným v každém případě, kde jest třeba natíratí tělo. Cena línimentu 25c nebo 50c, poštou 35c nebo 60c. — Advertisement

KALIFORNIE jest krajina, kde několik akrů půdy uživi rodinu. Podnebí jest zdraví-skytající a bydlení tam jest rozkoš. Pište si o popis Kalifornie a cenník pozemků. Jos. Kríkač, G. 22, Chico, Cal. Advertisement 32 Se.

Sdružení českých lékařů v Omaze a So. Omaze

DR. ŠRÁMEK J. M.
sev. záp. roh 8. a Hickory
ul. Tel. Douglas 6645.

DR. KOUTSKÝ JOHN W.
405 sev. 24. ul. So. Omaha
Telefon South 142.

DR. NĚMEC CHAS. J.
1316 William ul., Omaha.
Telefon Douglas 2817.

DR. F. J. SWOBODA,
1255 již. 16. ul., Omaha.
Telefon Douglas 2313.

DR. ŠIMÁNEK G. F.,
1262 již. 13. ul., Omaha.
Operacím se věnuje zvláštní
poznost.

DR. KÁLAL F. J.,
627 City national Bank,
proti Burgess-Nash obchodu
Telefon Douglas 1761.

DŘI. CHALOUPKA & CHALOUPKA
24. a M ul., So. Omaha,
Neb.

My shora uvedení lékařů dle pravidel lékařské etikety, nejdůležitější odsuzujeme voškeré ohlašování kteréhokoliv lékaře sama sebe v kteréhokoliv časopisech svými pacienty, nechtějí je to jakýmkoliv způsobem, ať ve zprávách místních nebo osobních. 43-1f

JOSEF J. KLIMENT
spolehlivý český abstraktor.
1623 Farnam ul. OMAHA.
Majetkovým výtahům z knih věnuje vzornou péči.
Telefon Douglas 2947. 30tf

CHARLES F. KUNCL
obchod pozemkový pojišťující
a hlilim
Úřadovna na rohu 14. a William
ul., Omaha, Neb.
Telefon v úřadovně: Douglas
8397 a v obydlí Douglas 5362.

Adolf A. Tenopír,
Český právník.
Úřadovna: čis. 1325, roh 14. a
William ulice
OMAHA NEBRASKA
Telefon: Doug. 8397.
— Věřejný notář —

Exponovaný v domě štábové v Omahu vyprodán. \$100,000.00
V Omahách již bankovní úkidy \$100,000.00
Na Omahské poště 6727 příjmy \$200,000.00
Vydává své peníze na ochranu své rodiny a této věci, vztahující domácí organizaci? \$100,000.00
Přihlášky k tomu jsou \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00
Každý člen musí platit \$100,000.00

— vlastní —
Frank Semerád
18. a William ulice, Omaha, Neb.
Výtečný mixér léžák, jakob i pro-
vo importovaná píseňská stěla na čer-
vu. Kuchleba vlna a sjeplný lha-
vy prodává i ve velkém. — Chatař
záruka stělo při ruce.